

СТАНОВИЩЕ

от проф., д-р Румен Кирилов Калчев, ИБЕИ-БАН

по конкурса за академичната длъжност „доцент“ обявен от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН, по професионално направление шифър 4.3. „Биологични науки“ , научна специалност „Хидробиология“, обявен в Държавен вестник брой 86 от 1.11.2019 г. с единствен кандидат д-р Теодора Ангелова Тричкова

Наукометричните показатели на д-р Теодора Тричкова изпълняват или многократно превишават минималните държавни изисквания, изискванията на БАН и критериите на НС на ИБЕИ-БАН за заемане на академичната длъжност „доцент“, както коректно е посочено от кандидата в приложената справка за съответствие. От представените по конкурса общо 54 публикации в 15 кандидатът е първи, а в 2 е единствен автор. Допълнително са включени и 30 публикувани абстракти, които макар и да не се броят като изискуеми публикации съдържат някои от изброените от кандидата приноси. Всички представени от автора приноси са от ихтиологичен характер, като по-важните според мен обхващат популационната биология на сладководни видове риби от вътрешните водоеми на страната и река Дунав, методики за изследване на популациите на рибите, както и изследвания на рибните популации на инвазивни чужди и пренесени видове риби. Така например привлича вниманието приносът, който на базата на собствени и литературни данни представя критичен анализ на модела на VonBertalanffy и предлага алтернативни зависимости между различните растежни показатели за сравнение на темповете на растеж на рибните популации (Zivkov et al. 1999), която публикация е получила и най-много цитирания. Друг съществен принос демонстрира значението на хранителния ресурс и неговото обилие за успешната инвазия на два вида попчета от Долен в Горен и Среден Дунав (Polačik et al. 2009). В същото време не е обсъждано значението на други фактори за инвазията като наличието или липсата на хищници, паразити и други болести върху въпросните попчета в новите подложени на нашествие територии.

Важна е и публикуваната информация за показатели като темпа на растеж, угоеност, биомаса, численост, възрастова и размерна структура и тяхното сравнение между рибните

популации на няколко вида риби, обитаващи реки, езера, язовири и р. Дунав (Trichkova & Danova 2000, Trichkova et al. 2001, Trichkova 2002, Zivkov et al. 2003, Belomacheva et al. 2004, Zivkov & Trichkova 2006, Polačik et al. 2012).

Към приносите са включени и резултати от изследвания на паразитната фауна на местни и чужди видове, както и храненето на костура. Успешни опити са направени за диференциация между популациите на инвазивния вид сребриста каракуда от различни водоеми чрез електрофореза на мускулни протеини и ензимни системи (Trichkova et al. 2010, Ivanova et al. 2013).

Проблематиката на биологичната инвазия заема трайно място сред научните интереси на д-р Тричкова като в изследванията се отделя значително място на инвазивните и чужди видове риби. Особено подробно се изучава инвазията в басейна на река Дунав, дунавските притоци и язовирите в Северозападна България, където основно внимание се отделя на инвазията на няколко вида попчета (Trichkova et al. 2004, Polačik et al. 2006, 2008, Василев и др. 2008, Vassilev et al. 2008, Trichkova et al. 2009). Безспорно е значението на представените приноси за натрупването на информация и усъвършенстване на популационните ихтиологични изследвания, за разбирането на механизмите на биологичните инвазии, както и за разпространението на инвазивните чужди видове риби на територията на страната и Европа, което също е важно и от екологична и стопанска гледна точка. Трябва обаче да се отбележи, че вероятно вследствие на голямото си разнообразие представянето на научните приноси е доста подробно и би спечелило от едно по-стегнато и обобщаващо изложение. Независимо от това бих желал да отбележа, че приемам всички представени от д-р Тричкова приноси.

Нужно е също да се изтъкнат организаторските и ръководните качества и опит на кандидата, резултат от които е успешното ръководство на много научни проекти, някои от които с голямо финансиране и многобройно международно участие. Д-р Тричкова винаги се е отличавала с голяма работоспособност и прецизност в научната си дейност, както и със свободното владение на английски език. За нейните ръководни и организаторски качества свидетелства и успешното съвместно ръководство на един чуждестранен докторант и по-точно от Италия.

В заключение подчертавам, че д-р Тричкова е един напълно изграден и опитен учен с ясно оформен научен профил и подчертан национален и международен авторитет в областта на

ихтиологията и инвазивните чужди видове. Нейната феноменална работоспособност, организаторски качества на ръководител, научни контакти в страната и в чужбина и задълбочени научни и езикови познания и умения, както и широки научни интереси я правят напълно подходяща да заеме заслужено академичната длъжност, за която кандидатства. Убедено предлагам на уважаемото Научно жури и членовете на Научния съвет на ИБЕИ-БАН да изберат д-р Теодора Тричкова за длъжността “доцент” по професионално направление 4.3. Биологични науки, научна специалност „Хидробиология”.

София, 02.03.2020 г.

Подпис:

Проф., д-р Румен Калчев